No. 3083 UTRECHT . Zaterdag 26 Augustus 1939 56ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

TERUG NAAR DE CHRISTELIJKE MORAAL

Het is Koning Leopold van België die in zijn radiorede Woensdagavond namens de regerende hoofden der Oslostaten, de regeringen gewezen heeft om terug te keren tot de moraal.

Na gewezen te hebben op de huidige verwarde politieke toestand, op de onmogelijkheid der huidige bewapening, op het onnutte van een oorlog, waarbij niemand kan overwinnen, noch overwonnen worden, heeft de koning van België gewezen op de gronden van de moraal, waarop ook het leven der Staten moet worden opgebouwd en op de plicht om zo er kwesties zijn, deze in openlijke besprekingen op te lossen.

Wanneer het spreekwoord waar is, dat de volkeren de heersers krijgen die ze verdienen, dan kunen we zeggen dat de huidige politieke toestand die door de heersers wordt gemaakt, slechts een gevolg is van de wereldtoestand, welke momenteel is zonder ziel en zonder geweten.

Daniel-Rops heeft ons indertijd reeds in een magistraal betoog gewezen op „le monde sans ame", op onze wereld, die geen ziel meer heeft, omdat ze louter machinerie is geworden, die dreigt hopeloos vaak te lopen.

Onze moderne mensheid zien we gebukt gaan onder de meest zware problemen, waarvoor geen staatsman noch een wijsgeer de oplossing kent of ziet.

En het meest wonderlijke van het geval is, dat deze crisis over de wereld is gekomen op het moment zelf, dat de welvaart zonder beperking leek en de vooruitgang alle voorwaarden van het menselijk leven scheen te hebben getransformeerd.

Overal ter wereld constateren wij dit pijnlijk contrast, dit soort van wrede tegenstelling: enerzijds, dank zij de moderne uitvindingen en de genereuse wetgevingen van regeringen en volken, een algehele verbetering van ht materiële leven, en anderzijds het verschijnsel dat de mens van tegenwoordig plotseling wordt belemmerd om van deze weldaden te genieten.

Alles schijnt op de terugweg, en de vooruitgang als zodanig lijkt er verre van het menselijk geluk te verhogen. Heel het zo moeizaam opgetrokken schitterend bouwwerk van onze materiale vooruitgang schijnt te wankelen. Overal in onze beschaafde wereld telt men de ongelukkigen bij millioenen, die het dagelijks brood voor zich zelven en hun kinderen niet meer kunnen verdienen, en die na gisteren nog een betrekkelijke welvaart te hebben gekend, op de dag van heden tot de bedelstaf zijn vervallen. En dat is geen momenteel voorkomend geval, maar deze toestand duurt nu al maanden en jaren, en niemand kan het einde voorzien.

Wat is er geworden van het huisgezin en het huwelijksleven, de cel en de kern van een gezonde samenleving? Echtscheiding, vrije liefde, moderne zeden hebben voor een groot deel deze beste waarborgen voor geluk en vrede verstoord. Men durft het nauwelijks uit te spreken, maar al te dikwijls zijn het geruilde moeders en gewisselde vaders, tegenover wie de kinderen aan tafel komen te zitten, en onze beschaafde wereld kent bij duizendtallen de arme kinderen, die bij het leven van hun ouders al zoveel als wezen zijn geworden. Als bij de samenleving zelve, is ook in het gezin de ziel, het ware leven, geweken, en het is daarom, dat er geen geluk en geen stabiliteit meer worden gevonden. En toch, alle voordelen van het moderne leven, meer licht, meer lucht, meer comfort, betere huisvesting hadden er toe moeten bijdragen om het huiselijk geluk te doen toenemen.

Overal ontreddering, in het individuele leven, in het gezin, in de samenleving. Naar waarheid kan men zeggen: het menselijk leven is als een trein, die uit de rails is gelopen. Bij alle onweersprekbaar stoffelijke vooruitgang is er een sociale toestand geschapen, die slechts onbehagen en onrust wekt.

En dit komt, omdat men de ziel heeft vervalst van wat aan het sociale lichaam het ware leven moet geven. Ziet naar het internationale leven. Om de verhoudingen van volken en naties onderling te tekenen: men hoort slechts van schulden en vorderingen, van veiligstelling tegenover den vijand, van heimelijke en openlijke bewapening, van herziening van tractaten, van hatelijke combinaties, en het spook van de oorlog verrijst aan de horizon.

De oorzaak van al deze ellende is gelegen in het feit, dat deze hedendaagse mensheid al haar zorgen heeft gewijd aan het lichaam alleen, zonder daarbij te bedenken, dat zij zich op deze wijze zette op de weg naar ondergang en dood.

Maar de crisis, die wij nu doormaken, is verder ook een crisis van het geweten. Sinds lang sprak men van een inzinking van onze openbare en particuliere zeden, men verweet de stoffelijke vooruitgang, dat deze zich heeft gemaakt tot den leverancier van alle morele ongerechtigheden door voor de mensen slechts de middelen te verveelvoudigen om te genieten; men constateerde met schrik de algemene run naar het goud, naar de beste en eerste plaatsen, naar de altijd talrijker en verfijnder vermaken. Een overgroot deel der mensheid maakt zich geen zorg meer om het geweten, dat onze ouders, ondanks hun fouten, toch altijd met ontzag vervulde. En al degenen, die een weinig de menselijke natuur kennen en ook de wetten van het leven, vragen zich met zorg af, „waar gaan we heen?"

God en de natuur hebben aan het

menselijk doen wetten opgelegd, die niet straffeloos worden overtreden. Het is nu eenmaal nodig dat de golven van het leven, evenals met water in de rivieren, worden beschermd door dijken. Zolang deze in de bedding blijven, die de natuur en de menselijke voorzichtigheid haar hebben bereid, blijven deze haar klaarheid, zuiverheid, schoonheid en nut behouden. Maar als er breuken ontstaan, en het water treedt buiten de oevers, dan nemen zij alle vuilnis op en brengen overal ontreddering.

Dit beeld tekent volkomen de ongelukkige toestand van onze huidige samenleving. Crisis in onze instellingen, crisis in het gezinsleven, crisis in het regiem, crisis in de Staat, crisis in onze beschaving zelve. En deze dingen geschieden nu op hetzelfde moment, dat zich voor alle naties en volken onder economisch en politiek opzicht dezelfde grote en angstwekkende problemen voordoen, die de geschiedenis ooit heeft gekend.

Waar dit een algemeen verschijnsel is over heel de wereld kan dit niet anders dan een bevestiging zijn dat wij iets hebben verloren, dat wij niet kunnen missen, en dat wij dit zo spoedig mogelijk moeten terugvinden en herstellen. En dat is de cultus van ons geweten. Het geweten, dat is de stem van God in ons binnenste, het licht dat de weerschijn zelve is van de Godheid in onze ziel.

Toen God den mens schiep, gaf Hij hem de zin voor goed en kwaad. Daardoor onderscheidt zich de mens van het dier, aan hetwelk alleen het instinct werd toebedeeld. De mens heeft niet het instinct van het dier, hij heeft meer, hij heeft voor zijn doen en laten zijn verstand, en bovenal zijn geweten. Zij is schoon deze gave Gods aan den mens. Het geweten met zijn gevoel voor plicht is werkelijk voor ons de ster, welker licht ons moet geleiden naar het goede en naar het geluk. Onze voorvaderen hadden een dubbele voorsprong op ons, ook al begingen zij eveneens zonden. Want het is den mens nu eenmaal niet voldoende, dat hij zijn plicht kent, die hij moet vervullen, maar de menselijke hartstochten laten niet af. Ook onze voorvaderen hebben harde tijden gekend. Maar met hun fouten bewaarden zij ongerept het licht van de plicht. Het geweten verloor voor hen theoretisch nooit zijn rechten. Temidden van hun afdwalingen en tekortkomingen oordeelden zij hun leven naar dat licht, en brachten het een reële hulde en erkenning door hun ongelijk te bekennen en boete te doen. En dan ze hadden het voorrecht, dat zij al die religieuse secten niet kenden, al die wijsgerige scholen, al die pseudogodsdiensten, die het gezag van het geweten en de echtheid der eerste moraal-beginselen in twijfel hebben getrokken. Zij zouden niet hebben kunnen dulden, dat men het zedelijk leven droog legde bij de bron en dat men zo de grondslagen ondermijnde van de samenleving zelve.

In de moraal van vroeger heeft men nu een soort van practische amoraal gezet, die in de menselijke handelingen geen goed of kwaad zoekt, maar alleen het nut voor zijn persoonlijke doeleinden voor wat voordelig lijkt en aangenaam.

Wij moeten weer terug, zoals Koning Leopold het zeide, naar de moraal. Naar de christelijke moraal. Het sociale probleem is wel meer een probleem van menselijkheid dan van economie. Het materiële brood is niet het enige, noch zelfs het ware menselijke voedsel. De mens, die slechts van dit brood eet, zal altijd hongerig blijven.

Onze kinderen moeten weer het brood eten, waar onze vaderen zich zo wel bij voelden, het brood van de oude en goede moraal met haar goddelijke basis en haar onvervangbare hulpmiddelen, zoals het Christendom dat hun geleerd heeft. Hierdoor alleen kan weer het geweten gevormd en hersteld worden. Dit moet de eerste daad van herstel worden, die onze maatschappij zo hard nodig heeft. Alle mensen van goede wil moeten weer een kruistocht beginnen voor het herstel van het geweten en van de plicht. Het geweten alleen kan de trein van het menselijk geweten weer op de rails brengen, zodat hij de reis weer kan voortzetten naar het geluk van heel de mensheid en wereld.

Misschien is het naar Gods inzicht en bestel, dat wij zo hopeloos verward zijn geraakt en ongelukkig zijn geworden, ondanks alle vooruitgang en weelde, die deze wereld ons te aanschouwen geeft, om eindelijk te gaan beseffen en tot de erkentenis te komen, wat wij zo overmoedig en roekeloos hebben prijsgegeven, om pas voor pas weer te gaan terugwinnen, wat wij zo zorgeloos verloren hebben.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Heel de wereld was erover verrast, toen deze week het bericht kwam, dat, terwijl Engeland maandenlang aan het confereren is over de aansluiting van Rusland bij het nonagressiepact, — terwijl de Engelse militaire missie in Moskou zat, om misschien de plannen van Engelse en Franse generale staven te ontvouwen — Duitsland er binnen enkele weken in geslaagd was om met Rusland een nonagressiepact af te sluiten en een streep te halen door de plannen van de grote democratieën.

Er zullen weinigen ter wereld zijn die met de huidige Duitse toestanden sympathiseren; maar dat er momenteel een macht aan het werk is die respect afdwingt, is zonder twijfel waar.

Maar een respect, zoals we dat ook hebben voor de geraffineerde misdadiger.

Duitsland, wat de oorlog in 1918 verloren had, heeft de vrede gewonnen en deze winst staat ontegenzeggelijk op het credit van de Nazis. Ze hebben zeker van Duitsland een groot en machtig land gemaakt. Maar of de middelen zo te bewonderen zijn?

Ze zijn en blijven een gevaar voor de moraal, het recht en het bestaan der kleine naties.

Een dezer middelen is zeker het huidige nonagressiepact met Rusland; in de meest ware zin des woords een monster verbond tussen twee doodsvijanden.

Duitsland meende zich het enige land te zijn, dat zich bewust was van de dreiging van de Moskouse Komintern. Het anticommunisme werd de derde van Hitlers oude „haten" en kwam direct na zijn oppositie tegen de joden en het Verdrag van Versailles. Hitler predikte de mythe dat hij Duitslend op het laatste moment van de bolsjewistische revolutie had gered, hoewel de laatste bolsjewistische putsch der Spartakisten al vele jaren geleden in München plaats vond.

En toch met dit bolsjewisme sluit Hitler een nonagressiepact.

Duitsland heeft altijd beweerd dat het de steun welke het aan Spanje gaf, een steun welke veel groter bleek, als indertijd door Engeland en Frankrijk gedacht werd alleen was ter bestrijding van het Russische communisme. En enkele maanden later is Nazidonie geheel van karakter veranderd en sluit het verdragen met zijn doodsvijanden.

En toch is het huidige verdrag wellicht voor meer ingewijden niet zó'n abnormaliteit als het misschien op het eerste gezicht schijnen zou.

We hebben er althans eens op nageslagen het bekende werk van Prof. S. H. Roberts van de Universiteit van Sydney, die in zijn boek „Het huis, dat Hitler bouwde" van het jaar 1937, deze omkeer van Duitsland reeds deed vermoeden.

In zijn werk schreef hij: „Niettegenstaande het geschrif, bleef en blijft de politieke verhouding tussen beide landen bevredigend."

Immers op 24 April 1926 werd er een neutraliteitsverdrag met Rusland getekend, dat in 1931 en voor de tweede maal in 1933 werd verlengd.

Wel verwierp Duitsland Rusland's aanbod van 1934, dat beide landen de integriteit van de kleine staten langs de Oostzee zouden garanderen; wel daagde in September 1936 Hitler de gehele wereld uit, om een keuze te maken tussen het fascistische of bolsjewistische kamp; maar de commerciële banden werden verstevigd en opmerkelijk uitgebreid. Duitsland blijft op een na Rusland's grootste afnemer. Het ontvangt van Rusland veel van de buitenlandse devriezen, die het zo hard nodig heeft en het betrekt ook veel van de hoognodige grondstoffen. Dit was de reden waarom de Duitse leger-autoriteiten de haat tegen het communisme betreurden; zij hadden zich liever verzekerd van de chemicaliën en andere aanvoeren die zij uit Rusland nodig hadden.

„Het Duitse leger", zo schreef Roberts in 1937, „heeft veel vertrouwen „in het nieuwe Russische leger en „meent dat een Russische-Duitse en„tente een bloc zou betekenen, dat de „wereld volkomen domineerde. Zij „waarderen de Russen, terwijl zij niet „zeker zijn van de Italianen. Om al „deze redenen, aldus Roberts, moet „niet worden verondersteld, dat de „tegenwoordige (in 1937) haat tussen „beide landen permanent is. Door zijn „macht over de propaganda kan een „dictator zijn politiek gemakkelijk ver„anderen. Door de positieve factoren „voor samenwerking naar voren te „brengen en de ondermijnende propa„ganda stop te zetten (wat in de laat„ste maanden is geschied) zou hij de „twee landen naar elkander kunnen „brengen, in het bijzonder daar hij „het aftroggelen van Rusland uit de „handen van de Fransen en Tsjechen „als een diplomatieke overwinning „kon beschouwen.

„De geschiedenis heeft wel vreem„der ommekeer van politiek gezien en „Hitler heeft nog niet onherroepelijk „partij gekozen voor een enkele rich„ting in buitenlands beleid. Hij kan al„les zetten op het doordringen in cen„traal-Europa, of op de omsingeling „van Frankrijk, of zelfs op koloniale „expansie en daar elke van deze rich„tingen het opgeven van zijn oosters „imperialisme zou betekenen, zou het „hem te pas kunnen komen om op „vriendschappelijke voet met Rusland „te staan."

Tot zover Roberts.

Men ziet wel dat deze schrijver die van November 1935 tot Maart 1937 in Duitsland vertoefde, nog niet zo'n slechte kijk op de zaken heeft gehad en wonderwel thans is uitgekomen, wat hij toen reeds suggereerde.

Het genoemde pact en vooral de militaire maatregelen van Duitsland in de laatste dagen, hebben een grote spanning in Europa teweeggebracht. Volgens mededelingen van den Engelsen ministerpresident heeft Duitsland in de laatste dagen 20 divisies naar de Poolse grens gedirigeerd; maar ook in andere gedeeltes van Duitsland hebben troepen-concentraties plaats. Europa staat weer voor een zelfde crisis, als een jaar geleden, toen Duitsland optrad tegen Tsjecho Slowakije als thans tegen Polen.

Maar thans is Engeland meer op zijn qui vive; herhaalde malen heeft Chamberlain dezer dagen weer gezegd, dat men bereid is om te onderhandelen; dat voor de oplossing van de Danzigerkwestie geen oorlog nodig is; maar dat wanneer een overeenkomst gemaakt wordt, hieraan gehouden wordt. Het verdrag van München, wat enkele maanden later door Duitsland werd verscheurd, zit nog te vers in het geheugen der diplomaten.

Trouwens, we geloven nog niet, dat Duitsland zelf een oorlog om Danzig wagen zal. Hitler is handig in zijn Putschen, althans zijn internationale putschen en zou het niet kunnen, dat alle militaire maatregelen tegen Polen, uitsluitend de bedoeling hadden Europa te intimideren, waarbij dan komen moest het non-agressiepact van Rusland als een klap op de vuurpijl, waarna Polen, onder invloed van En-

geland en Frankrijk dan maar vlug zoete broodjes zou gaan bakken?

Hitler heeft meer bewijzen gegeven sterk te zijn in de zenuwenoorlog.

Maar tot nu toe is Hitler daarmee niet geslaagd.

Polen staat nog even onbeweeglijk als vroeger en heeft Donderdag nog eens duidelijk geformuleerd, wat het ten opzichte van Danzig wil. Bovendien heeft Engeland persoonlijk aan Hitler een boodschap gestuurd, dat het zich houden zal aan de belofte aan Polen gedaan, waarop Hitler wel wat groots antwoordde, dat hij doen zal wat hem lust; en als Engeland zich daarmede wil bemoeien, dat het dan ook de schuld draagt voor de gevolgen en dat deze boodschap van Engeland niets veranderen kon aan de plannen, welke hij zich gesteld had ter voldoening van de nationale gevoelens.

Het gevolg van deze woorden is geweest, dat de situatie aanmerkelijk is verscherpt geworden en Engeland zijn voorbereiding heeft genomen voor oorlogstoestand; evenzo is Frankrijk tot gedeeltelijk mobilisatie overgegaan en ook de verschillende neutrale landen gaan zich veilig stellen. Nederland is met de voormobilisatie begonnen.

Zeker laat de toestand, nu we dit schrijven (Donderdagmorgen) zich ernstig aanzien. Dit blijkt ook wel uit de rede van de Koning van België, namens de Oslostaten aan de verschillende regeringshoofden in Europa; uit de rede van Lord Halifax, welke Donderdagavond te horen was op de Engelse zenders en vooral uit de rede van Z.H. Paus Pius XII, welke Donderdagavond om zes uur werd uitgesproken en ook over de Engelse zenders werd weergegeven.

Ook President Roosevelt heeft een boodschap gestuurd aan de Koning van Italië om diens bemiddeling in te roepen voor het voorkomen van een oorlog.

Ook wijst op de ernst van de toestand, dat de verschillende gezanten van Frankrijk en Engeland aan hun burgers het verzoek hebben gericht om Duitsland zo spoedig mogelijk te verlaten. Kennedy de Amerikaanse gezant deed het voor Danzig.

Hitler zelf is Donderdagavond van wege de ernst van de toestand uit Berchtesgaden naar Berlijn vertrokken; waar diezelfde avond nog een oorlogsraad gehouden werd. Op de daken van Berlijn is ook het afweergeschut in orde gebracht. Maar verder wordt gewoon doorgegaan voor de viering te Tannenberg, waar Hitler Zondag een rede zal houden.

Polen heeft al zijn mannen tot 60 jaar opgeroepen en heeft zijn grenzen al maanden lang volledig in staat van oorlog gebracht. Het heeft bovendien Donderdag twee regimenten infanterie en een regiment artillerie plus de nodige cavalerie gelegerd vlak tegen de grens van Danzig. Door sommigen wordt dit uitgelegd als een plan voor een staatsgreep; maar een duidelijker verklaring ligt in het feit dat in Danzig bij besluit, de Nazileider Foerster tevens benoemd is tot hoofd van de vrije stad; waarmede dus de grondwet van Danzig is geschonden en de stad zich heeft onttrokken aan het Volkenbondsstatuut.

Niettegenstaande de ernst van de situatie kunnen we ons toch nog niet realiseren, dat Hitler zo dwaas zal zijn om het Duitse volk in een oorlog te sturen, waarbij nooit geen voordeel, maar steeds ontzettende nadelen zullen behaald worden.

We zullen echter moeten afwachten.

EMMASTAD.

STROOMVOORZIENING.

Maandag 28 Augustus a.s. is van 8 — 12 en van 1 — 4 uur de electrische stroom afgesloten voor de huizen op Rio Canario en Groot Kwartier.

VERKEERSVOORSCHRIFTEN C.P.I.M. TERREINEN.

De aandacht wordt nogmaals gevestigd op de regel, dat op de terreinen der Maatschappij (zowel fabrieksterrein als woon-emplacementen) het verkeer op de HOOFDWEGEN voorrang heeft op het verkeer komend van de zijwegen.

De volgende wegen zijn hoofdwegen:

op de fabriek:
de wegen van Dam Negropont en van Julianawerf naar Post 5; de weg van Post 7 tot Steiger 4;

op Negropont:
de weg van Dam Negropont naar Hoofdkantoor en Rio Canario:

op Rio Canario:
de Wilhelminalaan; de Beatrixlaan.

Bij een kruising van twee hoofdwegen of twee secundaire wegen gaat het verkeer van **rechts** voor.

TE KOOP GEVRAAGD:

Een kinderledikant en een kindercommode.
Suite 6, Isla.

SPORTCLUB „ASIENTO".

Voetbalcommissie.

In de plaats van den heer Mali, die als lid van de voetbalcommissie heeft bedankt, wordt voorgesteld te benoemen den heer Hessling.

Leden die een anderen candidaat naar voren wensen te brengen, worden verzocht dit aan den Voetbalcommissaris op te geven.

Indien binnen een week na heden geen tegen-candidaten zijn gesteld, zal het Bestuur den heer Hessling als zodanig benoemen.

Emmastad, 24 Augustus 1939
Het Bestuur.

CLUB PIETERMAAI.

Ter gelegenheid van de verjaardag van H.M. de Koningin zal op Woensdag 30 en Donderdag 31 Augustus a.s. in de Club „Pietermaai" een dansavond worden gegeven.

Voor deze gelegenheid zal voor speciale atenties worden gezorgd, o.a. zal het buffet voorzien zijn van diverse drinks, die zeker door de dames ten zeerste zullen worden gewaardeerd.

Verder zal voor een goed verzorgde bittertafel worden zorggedragen, terwijl verschillende soorten salades, croquetten e.d. tegen een speciaal feestprijsje verkrijgbaar zullen zijn.

De Beheerder.

DOKTERSSPREEKUUR ZATERDAG, 26 AUGUSTUS.

Het spreekuur van Dr. Van Raalte op Dam Negropont zal op Zaterdag a.s. gehouden worden van 2 — 3 uur n.m. alleen voor spoedgevallen.

CURACAO.

FILMBESPREKING.

„DE ONSTERFELIJKE WALS". (Roxy).

De muzikale film „De onsterfelijke Wals" verschaft de bezoekers van Roxy een avond van voortdurend en hoogstaand genot. De bekende Franse cineast Julien Duvivier heeft in deze film hulde gebracht aan de nagedachtenis van den Weensen walsenkoning Johann Strauss, wiens beroemde melodieën uitstekend in de film zijn verwerkt en muzikale hoogtepunten zijn na iedere verwikkeling in het leven van Strauss, goed uitgebeeld door Fernan Gravet. Het pleit voor de filmkunst van Duvivier dat de muziek en de schitterende coloratuur-zang van Meliza Korjus de actie in de film niet belemmeren. De momenten b.v. als Strauss in steeds stijgende climax zijn walsen introduceert bij het luchtig-vrolijke Weense publiek en bij de adel, of het ontstaan van de onsterfelijke „Geschichten aus dem Weenerwald" als Strauss met zijn beschermster door dat zonnige woud rijden, zijn hiervan de beste bewijzen en getuigen tegelijkertijd van de fijne humor en geest, die de hele film door te genieten zijn en die het aanschouwen ervan tot een waar genot maken.

„DE TERUGKEER VAN DE RODE PIMPERNEL" (Cinelandia).

Dit is een Engelse film., waarin dus beschaafd Engels en geen Hou-knauw wordt gesproken. Dat is één voordeel. Het spel is voortreffelijk, al zijn de namen van de spelers dan ook niet met Amerikaanse bombarie in de hersens van het publiek gehamerd. Dat is twee. En tenslotte is het filmtoneel als zodanig uitstekend. Dat is drie.

Pimpernel (naar het boek van Barones Orczy) is de Engelse avonturier, die tijdens de Franse revolutie zoveel mogelijk Franse edelen van de guillotine tracht te redden.

Robespierre voelt zich door die sinjeur bedreigd en draagt de politie-prefect Chauvelin op de Rode Pimpernel in handen te krijgen. Daarvoor wordt een Franse geboren lady ontvoerd en zou bijna haar hoofd verliezen, als de held er niet op het laatste nippertje bijkwam!

De film begint met cricket en eindigt met cricket, zoals een behoorlijke Engelse film past.

GECOMBINEERD LUCHTVAART SCHEEPVAART VERKEER.

Vele nieuwe mogelijkheden.

Scheepvaart en luchtvaart vonden elkaar reeds vele jaren geleden en op verschillend gebied kwamen bij tot nuttige samenwerking.

Het ligt voor dehand, dat zij de handen ineensloegen om het hun passagiers mogelijk te maken op gemakkelijke voorwaarden beide verkeersmiddelen te combineren bij het reizen over lange afstanden. Zeer velen maakten van dit sea-air verkeer reeds gebruik en het toenemende aantal aanvragen wijst op een groeiende populariteit.

Sinds 1935 bestond reeds de mogelijkheid gecombineerde reizen door de lucht en over zee te maken langs de lijnen naar het verre Oosten. Korte tijd geleden is een nieuwe overeenkomst tot stand gekomen tussen een aantal Atlantische stoomvaartmaatschappijen en de K.L.M., K.N.I.L.M., Air France en Imperial Airways, waarbij doorvaarten zijn vastgesteld voor vooruitgeboekte reizen tussen Noord-Amerika en Siam, de Maleise Staten, Frans Indo-China, Hongkong, Nederlands-Indië en Zuid- en Oost-Afrika. Hierdoor kunnen lange reizen niet alleen in zeer korte tijd worden gemaakt door gebruik te maken van de snelle oceaanstomers en de luxueuse vliegtuigen van de respectievelijke maatschappijen, doch wordt naast de factor tijdsbesparing de nodige afwisseling geboden.

Passagiers die in de Verenigde Staten passages boeken over de Atlantische Oceaan en dan verder door de lucht naar b.v. Oost-Azië, kunnen, wanneer zij dit wensen, hun reis in Europa onderbreken.

Een uitgebreid net van lucht- en scheepvaartlijnen opent nieuwe perspectieven voor de moderne reizigers. Nu de scheepvaartmaatschappijen over de gehele wereld samenwerken met de luchtvaart, zijn vele nieuwe en aantrekkelijke reisschema's uit te werken. In reisbureaukringen is men het er over eens, dat de eeuw van de luchtvaart de mensen reislustiger maakt, en hiervan profiteren, naast de luchtvaartmaatschappijen, ook andere verkeersondernemingen.

R. K. KERKEN.

Parochiekerk Otrobanda:

4.45 v.m. H. Mis.
7 v.m. H. Mis (Kindermis)
8.30 v.m. Hoogmis met Holl. Preek.
7 n.m. Lof

Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Pietermaai:

4.30 v.m. H. Mis.
6 v.m. H. Mis.
7.30 v.m. H. Mis. (kindermis, niet voor volwassenen)
8.30 v.m. Hoogmis.
6.30 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie.

Parochiekerk Groot Kwartier.

5 uur Vroegmis.
7 uur Kindermis.
8.15 uur Hoogmis.
6.30 uur Lof.
In de week dagelijks de H. Mis om 6.30 uur.

In alle kerken gelegenheid tot Biechten: iedere Zaterdag van 4 tot 8 uur n.m.; en daags voor iedere grote feestdag.

BUREAU VOOR HANDELSINLICHTINGEN.

Jaarverslag 1938.

Onder voorzitterschap van Jhr. G. C. Quarles van Ufford is heden de Jaarvergadering gehouden van het Bureau voor Handelsinlichtingen te Amsterdam.

Aan het verslag over het jaar 1938, waarvan op deze vergadering de voorlezing plaats had, ontlenen wij het volgende:

Gedurende het jaar 1938, een jaar, waarin de politiek een grote rol speelde, werd er van het Bureau voor Handelsinlichtingen een niet geringe oplettendheid geëist om de handelsmogelijkheden te kunnen toetsen aan de economische verwikkelingen.

Van vooruitgang in de handel was weinig te bespeuren. Dit vond mede zijn oorzaak in de zeer begrijpelijke weifelende houding van de industriëlen om nieuwe verbintenissen aan te gaan, gezien de onzekerheid van internationale toestand.

Alle belemmeringen ten spijt, heeft het Bureau een groot deel van haar activiteit aangewend voor bemoeiingen in het buitenland. De vraag naar Nederlandse artikelen bleef aanhouden. Dit feit bevestigt de overtuiging van het Bureau voor Handelsinlichtingen dat Nederland zijn plaats op de buitenlandse markten kan behouden, winnen of opnieuw veroveren, zodra zich daartoe de gelegenheid weer beter lenen zal. Voor de ontwikkeling van het bedrijfsleven blijft het van het grootste belang, dat Nederland voortgaat met de uitvoer van zijn producten en zich een afzetgebied verovert in die landen, waar afzetpogingen met kans op slagen kunnen worden ondernomen. Dat deze noodzakelijkheid in handelskringen werd begrepen, bleek uit de veelvuldige verzoeken om voorlichting welke het Bureau gedurende dit verslagjaar wederom ontving.

Van nagenoeg alle belangrijke buitenlandse markten kreeg het Bureau vragen voor nieuwe verbindingen, zowel voor import als voor export. Het verslag wijst op een voorname factor bij de handel met het buitenland, namelijk het zich aanpassen aan de gewoonten van het land, waarmede men zakenrelaties wenst aan te knopen.

Het Bureau voor Handelsinlichtingen mocht zich verheugen in toenemende blijken van erkenning, waardering en vertrouwen. Voor een deel bevindt dit zijn oorzaak in het feit, dat de betekenis van het Bureau voor Handelsinlichtingen voor de ontwikkeling van de handel in ons land steeds duidelijker naar voren treedt. Gedurende het verslagjaar ontving het Bureau ruim 42.000 aanvragen uit het binnen- buitenland.

De afdeling statistieken en invoerrechten wijdde wederom haar volle aandacht aan het ingewikkelde vraagstuk van contingentering en andere invoermaatregelen.

Het verslag gewaagt verder van de samenwerking van het Bureau met verschillende officiële instanties in de beide Indiën het Ministerie van Koloniën in den Haag, het Koloniaal Instituut te Amsterdam en niet het minst met de Economische Voorlichtingsdienst in den Haag. De samenwerking met laatstgenoemde instantie kwam tot stand, toen jaren geleden de handelsbelemmeringen toenamen, afzetgebied dreigde verloren te gaan en het bedrijfsleven in steeds grotere mate een beroep deed op de overheid, die op haar beurt naar middelen zocht om door samenwerking met de reeds bestaande instanties, het bedrijfsleven te helpen ontkomen aan de invloed van de toen heersende crisis.

Ook de samenwerking met Kamers van Koophandel en Fabrieken in Nederland de buitenlandse consulaten hier te lande, de Koninklijke Nederlandse Jaarbeurs, bankinstellingen, scheepvaartmaatschappijen, de Nederlandse consulaten in het buitenland, enz., kenmerkte zich ook in het verslagjaar door een vriendschappelijke geest.

Tenslotte wordt een woord van dank gezegd aan de Regering voor de in 1938 verleende subsidie waarmede zij de positie, welke het Bureau reeds gedurende vijf-en-dertig jaren in de handel bekleedt, opnieuw ten volle erkende.

Met voldoening wordt er in het verslag op gewezen, dat het voor het eerst sinds tal van jaren is mogen gelukken, de rekening en verantwoording met een klein batig saldo af te sluiten. Het totaal tekort van de vorige jaren is gedaald. Het Bureau hoopt langzamerhand het tekort geheel te kunnen delgen, mede met de steun van hen, die veelvuldig van de dienst van het Bureau gebruik maken.

Op het einde van het verslag wordt de Nederlandse nijverheid aangespoord monsters te zenden naar het Bureau. Al kan de monsterzaal niet een geheel getrouw beeld geven van hetgeen Nederland presteert, toch gebeurt het herhaaldelijk, dat onze buitenlandse bezoekers een artikel aantreffen, waarvan zij niet hadden gedacht, dat het in Nederland werd vervaardigd.

GROTE BELANGSTELLING VOOR DE CURSUS VOOR EERSTE HULP BIJ ONGELUKKEN.

Zoals bekend zijn er op Curaçao cursussen georganiseerd voor Eerste Hulp bij ongelukken (E.H.B.O.).

Thans kunnen wij mededelen dat de belanstelling alhier voor deze cursussen, die reeds groot was, nu, in verband met de heersende spanning in de internationale politiek,, nog toegenomen is, zodat men met recht in deze kan spreken van zeer grote belangstelling

Behalve dat o.a. voor de Padvinders en Verkenners reeds lessen in E.H.B.O gegeven worden, zal voor de Sportvereniging „Kwiek" zeer binnenkort een dergelijke cursus geopend worden. Wij hopen dat meerdere sportlichamen dit mooi voorbeeld zullen volgen.

Door Zijne Excellentie de Gouverneur is een verplichte cursus ingesteld voor 'n beperkt aantal gouvernementsambtenaren, terwijl eerstdaags voor de overige ambtenaren die daartoe genegen zijn, meerdere cursussen in elkaar gezet zullen worden.

In verband met de dreigende Europese toestand zal zeer binnenkort een beroep worden gedaan op de geneeskundigen om zich beschikbaar te stellen voor de opleiding van gegadigden.

Hoe eerder men zich opgeeft hoe beter, want een cursus neemt tijd in beslag en de internationale politieke spanning is steeds groeiende.

Mocht er geen oorlog uitbarsten, hetgeen wij allen wensen, dan zal de tijd besteed aan deze cursussen toch nooit als verloren kunnen worden aangemerkt, aangezien hetgeen men op zo'n cursus leert, ten alle tijde tot eigen nut kan worden aangeweend.

PADVINDERSKAMP OP BONAIRE.

Het Padvinderskamp op Bonaire heeft allerwege belangstelling gewekt. Ook de vol bezette vliegtuigen van de K.L.M.-dienst tussen Curaçao en Bonaire wezen er op dat er op het eiland iets bijzonders gaan was.

Wij vernamen dat de mogelijkheid bestaat dat de K.L.M. ook Zondag een vliegtuig naar Bonaire zal laten gaan, indien er van de zijde van belangstellenden in de padvindersbeweging voldoende deelname zal zijn.

Het is natuurlijk niet noodzakelijk om de zelfde dag terug te keren, doch voorkeur zal gegeven worden aan die personen die van de vrije Zondag gebruik willen maken om het Kamp te bezichtigen, waarvoor ruim gelegenheid is tussen aankomst en vertrek van Bonaire.

...FICIELE BEKENDMAKINGEN.

Overplaatsing:

...V. Guda, kommies der belastingen ...kl.: van Saba naar Curaçao.

...I. Lopez, kommies der belastingen 2de kl.: van St. Eustatius naar ...açao.

...h. V. H. Hassell, adjunct-commies, ...vanger op St. Maarten; van St. ...arten naar Aruba en werkzaam gesteld ten Ontvangerskantoor op laatstgenoemd eiland.

...V. P. M. Labega, tijdl. schrijver op Maarten N.G.; van het Ontvangkantoor naar het Gezaghebberstoor op genoemd eiland.

...Mej. Corina Gomez, telefoniste bij Lands-Telefoondienst, is werkzaam ... de bediening van de ... verrichten van schrijfwerk.

Mej. G. R. Fray, Mej. O. Arends en Mej. S. Dania, telefonisten bij de Landstelefoondienst, zijn werkzaam gesteld ter Inspectie der belastingen voor de bediening van de telefoon en het verrichten van schrijfwerk.

Mej. E. L. Ringeling, tijdl. schrijfster van de Inspectie der belastingen naar het Kantoor van den Hypotheekbewaarder, tevens Hoofd van de Dienst van het Kadaster.

Mej. A. E. Vinck, tijdl. schrijfster, van het Kantoor van den Hypotheekbewaarder tevens Hoofd van de Dienst van het Kadaster, naar de Inspectie der belastingen.

Bevordering:

J. G. Halley, veldwachter; tot opziener der veldwacht op Saba.

Eervol ontslag aan:

... ... kommies der belastingen 1e kl. op St. Maarten, als havenbeambte op dat eiland; werkzaam gesteld op het postkantoor aldaar.

A. Coffy, telegram- en brievenbesteller op Bonaire; op eigen verzoek; datum ingang: 31 Augustus 1939.

M. Bolten, hulploods op Curaçao.

B. G. C. Til, tijdl. schrijver tevens tijdl. rooimeester bij de dienst van het Kadaster; op eigen verzoek.

M. v.d. Maarel, opziener der veldwacht op Saba is eervol ontheven als waarnemer bij de weerkundige dienst op genoemd eiland.

G. R. F. Evertsz, tijdl. bevolkingscontroleur op Curaçao.

Benoemingen:

W. B. Peterson, opziener der veldwacht op St. Maarten; tot buitengewoon hulpkommies der belastingen en havenbeambte op genoemd eiland.

H. A. Brown, veldwachter op St. Eustatius; tot buitengewoon hulpkommies der belastingen.

J. G. Halley, opziener der veldwacht op Saba; tot buitengewoon hulpkommies der belastingen.

C.M. Vlaun, tijdl. schrijver op Saba; tot waarnemer bij de weerkundige dienst op genoemd eiland.

P. M. Pluymers, tot seiner bij de Lands Radiodienst alhier.

Mej. B. C. E. Statius Muller, tot tijdl. onderwijzeres 3de klasse aan de Wilhelminaschool alhier.

J. C. Larmonie, veldwachter te St. Eustatius; tot wnd. havenbeambte teneinde den havenbeambte op genoemd eiland bij ziekte, verhindering of ontstentenis te kunnen vervangen.

Mej. A. R. Boncour, schrijfster ten Hoofdburele van Politie; tot visiteuse bij de politie.

J. C. Paap, adjunct-commies; is belast met de betrekking van Ontvanger op St. Maarten N.G.

L. R. Carty, schrijver ten kantore van den Gezaghebber der Bovenwindse eilanden is aangewezen om den Ontvanger-Chef van het Postkantoor op St. Maarten N.G. bij afwezigheid, verhindering of onstentenis te vervangen.

G. R. E. Evertsz, tot tijdl. veldwachter in Curaçao.

Verlof:

(Binnenl.-, Buitenl.-, buiten bezwaar van den lande; vrijstelling van dienst).

Mej. G. Weever, tijdl. onderwijzeres aan de Oranjeschool te Philipsbrug op St. Maarten; 1½ mnd. vrijstelling van dienst wegens ziekte en 2½ mnd. verlof buiten bezwaar van den lande.

E. W. Dania, schrijver ten kantore van de Voogdijraad alhier; 14 dagen vrijstelling van dienst.

Dr. J. de J. Arends, gouvts. geneeskundige in het stadsdistrict beoosten de haven; 3 weken vrijstelling van dienst.

Waarneming:

J. R. Wix, arts, als gouvts. geneeskundige belast met de armenpraktijk in het stadsdistrict beoosten de haven ged. vrijstelling van dienst van Dr. J. de J. Arends.

Examen-commissie 1939.

Benoemd tot plv. lid:
G. J. Sengers, onderwijzer 1e kl. cat. B. aan het St. Thomas-College; in het bezit van de akte M.O.A. in de Engelse taal.

Tandheelkundige praktijk:

J. F. Scudder is toegelaten tot de uitoefening van de tandheelkundige praktijk op het terrein van de Lago Oil & Transport Co. Ltd. te Aruba.

Viering verjaardag H.M. de Koningin:

Z. E. de Gouverneur heeft, met in achtneming van de daaromtrent overigens bestaande voorschriften, bepaald dat de verjaardag van H. M. de Koningin op Donderdag, 31 Augustus a.s. op de volgende wijze zal worden gevierd:

1o. Op die dag zal van zonsop- tot zonsondergang van de openbare gebouwen de forten op dit eiland en van de gouvernements-vaartuigen, welke binnen deze havens liggen, de nationale vlag worden uitgehangen;

2o. des voormiddags om 8½ uur zal er op het Wilhelminaplein parade worden gehouden, waarvoor de Plaatselijk Militair Commandant de nodige bevelen zal geven;

3o. de Gouverneur zal des voormiddags om 10½ uur audiëntie verlenen ten Gouvernementshuize.

De Gouvernements-Secretaris,
Gronemeyer.

ZUSTER ODA †.

In het Sint Elisabethsgasthuis overleed Donderdag in de gezegende ouderdom van 78 jaren de Eerw. Zuster Oda (Maria Meijs).

Zuster Oda was geboren te Cromvoirt N.B. op 11 April 1861, trad in het klooster op 15 Mei 1888 en kwam op 21 Juni 1891 op Curaçao.

Na een arbeidzaam leven ten bate van de lijdende mensheid, overleed zij na een kortstondige ziekte in het 50ste jaar harer professie.

Vrijdagmorgen had om half zeven in de kapel van het hospitaal de plechtige H. Mis van Requiem plaats. Om half 9 deed Z. Hoogw. Excell. Mgr. P. I. Verriet de pontificale uitvaart, waarna het stoffelijk overschot, begeleid door tal van Paters en Fraters, op het kerkhof te Otrabanda werd bijgezet.

Moge God haar de beloning reeds hebben geschonken voor haar vele werken op deze wereld.

De Gouverneur van Curaçao

maakt bekend, dat het personeel der

Koninklijke Marine Reserve

met spoed onder de wapenen wordt geroepen en zich onverwijld moet melden in het **WATERFORT.**

Curaçao, 25 Augustus 1939.
De Gouvernements-Secretaris
GRONEMEIJER.

LUCHTBESCHERMINGSDIENST.

Landswatervoorzieningsdienst.

Reeds enige tijd geleden werden door de luchtbeschermingsdienst nuttige wenken gegeven voor de brandbestrijding en de lichtdoving. Ook de Landswatervoorzieningsdienst heeft op dit gebied een taak te vervullen, waarvoor Uwe medewerking noodzakelijk is.

Na de afkondiging door Zijne Excellentie den Gouverneur van „luchtgevaar" gelieve U de volgende maatregelen te treffen:

1. uit voorzorg het leidingwater te koken, wanneer dit gebruikt moet worden voor drinkwater, bereiding van spijzen, mondspoeling etc.
2. Onmiddellijk één der onderstaande adressen te waarschuwen bij kennisdraging van lekken in waterleidingbuizen.

Kantoor waterleiding	tel. 1436
Destillatie-inrichting Rif	tel. 1568
Destillatie-inrichting Pen	tel. 2269
Woonhuis Directeur	tel. 2206
Hoofdbureau van Politie	tel. 1000

CURAÇAO — NEW YORK IN 4 DAGEN.

Het agentschap der H.A.P.A.G. deelde ons mede dat het ms. „Columbus" a.s. Zondagmorgen om 5.30 uur verwacht wordt met 770 passagiers aan boord. Het m.s. „Columbus" vertrekt de zelfde dag en komt te New York de 31 Augustus aan.

BEKENDMAKING.

Donderdagavond heeft Z. Excell. de Gouverneur de volgende bekendmaking doen aanplakken:

ALGEMENE BEKENDMAKING. DE GOUVERNEUR VAN CURAÇAO

brengt ter kennis van het publiek, dat in Nederland de Vóór-Mobilisatie is afgekondigd.

Hij wijst er de bevolking op, dat naar aanleiding hiervan de mogelijkheid bestaat, dat hij het Gebiedsdeel Curaçao, hetzij in zijn geheel, hetzij ten dele

IN STAAT VAN OORLOG
of
IN STAAT VAN BELEG
zal verklaren.

Voorts maakt hij bekend, dat

a. in geval van afkondiging van de Staat van Oorlog of de Staat van Beleg o.m. tot vordering van de daartoe reeds in tijd van vrede aangewegen motorvoertuigen en motorvaartuigen zal worden overgegaan.

b. Van dit ogenblik af de diverse vrijwilligerkorpsen en de in het gebiedsdeel aanwezige dienstplichtigen van elke rang er op moeten rekenen, elk ogenblik onder de wapenen geroepen te kunnen worden voor werkelijke dienst in het Gebiedsdeel Curaçao.

c. De houders van vuurwapenen en munitie deze onverwijld bij de politie moeten inleveren.

Willemstad, 23 Augustus 1939.
DE GOUVERNEUR VAN CURAÇAO.

IN DANK ONTVANGEN.

Van den Heer A. D. Capriles een zeer mooie 1939 kalender van de Firestone. Onze dank.

NAAR DE NIEUWE GEMEENSCHAP.

Vriendschap en trouw aan gegeven woord.

Op deze wijze zal men terugkeren tot de weg van wederzijdse vriendschappelijke verstandhouding, waar de rechtmatige belangen van allen op billijke wijze en met en welwillende waardering worden afgewogen, waar men geen offer weigert te brengen voor het hogere welzijn der menselijke familie, waar in souvereine ongeschonden heid de goede wil en de voorbeeldige trouw aan het gegeven woord heerse. (Z.H. Pius XII in Zijn toespraak v... Eerste Paasdag.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

LAATSTE BERICHTEN.

Behalve aan de Koning van Italië, zond Roosevelt ook een schrijven aan President Moscicki van Polen en Hitler, tot het bewaren van de vrede.

Victor Emanuel bracht dank aan Roosevelt voor diens boodschap. Bolen antwoordde op de oproep van koning Leopold.

Door Polen werden verschillende protesten gestuurd aan Duitsland over grensschendingen en het confisceren van een Poolse trein met munitie; alsmede over de verheffing van de Nazileider Förster tot hoofd van de Vrijstad.

Japan protesteerde bij Berlijn tegen het aangaan met Rusland van een non-agressiepact.

Hitler had Vrijdag een onderhoud met de gezanten van Frankrijk, Engeland, Italië en Japan; waarop de Engelse gezant Henderson zich naar Londen begaf voor besprekingen met zijn regering.

De feestelijkheden van Tannenberg, waarbij Hitler Zondag een rede zou uitspreken, werden uitgesteld.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs & Nieuwsb.

Dr. Colijn, die voornemens was een reis om de wereld te gaan maken, heeft de reis voorlopig uitgesteld.

De minister van Binnenlandse Zaken verzocht aan de met vacantie zijnde burgemeesters van de grote en middelgrote gemeenten om naar huis te keren. Met ingang van Woensdag j.l. is het rijkspersoneel verplicht om de vacanties uitsluitend in Nederland door te brengen.

Naar Aneta verneemt, zal de voetbalwedstrijd Engeland — Nederland de 8ste November toch te Londen worden gespeeld.

In verband met het oproepen van talrijke K.L.M. piloten voor de militaire dienst, zullen verschillende continentale lijnen van de K.L.M. en binnenlandse worden stopgezet.

Woensdag j.l. is het 10.000ste schip het Duitse schip „Vogesen" in Nieuwe Waterweg binnengekomen. In 1938 kwam het 10.000ste eerst de ... ste Augustus binnen.

De ontwikkeling van de internationale toestand heeft de regering het inzicht gebracht, dat — hoewel Nederland geenszins is blootgesteld aan een bedreiging van welke zijde ook — het niet uitgesloten is in de naaste toekomst, ter handhaving der neutraliteit, tot mobilisatie van land- en zeemacht te moeten overgaan. In verband hiermede is de regering besloten tot enige maatregelen (voormobilisatie), welker strekking die de legering en de verpleging van de eventueel zullen worden opgeroepen, voor te bereiden.

NAAR DE NIEUWE GEMEENSCHAP.

Vrede zij U! De groet van Christus op Zijn verrijzenisdag.

In het aangezicht van een zo gevaarlijke storm, sporen Wij de gehele wereld aan terug te keren tot den Vredesvorst, van Wiens lippen wij de troostvolle woorden hebben ontvangen: Pax Vobis.

Hij zal ons de vrede schenken, zoals Hij ons heeft beloofd Zijn eigen vrede, die de wereld niet geven kan, die vrede, die alle troebelen tot rust zal brengen en die alle vrees zal wegnemen.

(Z.H. Pius XII in Zijn toespraak van Eerste Paasdag).

NAAR DE NIEUWE GEMEENSCHAP.

De Nieuwe Gemeenschap.

Zij is een stad met sterke wallen,
Rechtvaardigheid heerst over allen,
Maar als gij naar de voegen schouwt,
Blijkt zij uit harten opgebouwd.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

DE MARNE.

Het is dezer dagen 25 jaar geleden, dat een aanvang nam de slag bij de Marne, die reeds in September 1914 beslissend was voor het gehele verdere verloop van de wereldoorlog. Een van de meest objectieve beschouwingen over het gebeurde aan de Marne is van generaal Von Einem. Deze generaal had een brede kijk en oefende juiste critiek. Tijdens de Marneslag had von Einem het bevel over het VIIe legercorps, dat vocht op de rechtervleugel van het IIe. Vlak naast zijn 13e divisie was het „gat", hetwelk was ontstaan, toen het Ie leger, dat rechts van von Einem stond, ter afweer van omsingelingsgevaar, zijn beide linkervleugeldivisies naar de rechtervleugel keerde. De critiek, meestentijds lekencritiek, beweert, dat, wanneer de opperste legerleiding de drie legergroepen had gehad, welke zij in 1912 van de Rijksdag had geeist, maar niet gekregen, het „gat" gemakkelijk gestopt had kunnen worden. Deze critiek is slechts theorie. Zij gaat van de verkeerde premisse uit, dat er niet voldoende legercorpsen aanwezig waren, om het plan van von Schlieffen (vernietigingsslag in Noord-Frankrijk) uit te voeren. Er waren namelijk strijdkrachten genoeg, de opperbevelhebber von Moltke heeft ze alleen maar niet weten te gebruiken. Twee legercorpsen werden onbegrijpelijkerwijze aan de rechtervleugel ontnomen en naar het Oosten, waar zij niet waren gevraagd, gezonden en voor de slag van Tannenberg trouwens véél te laat aankwamen. Dit waren het Gardereservecorps en het XIe leger. Dan was er nog het IXe leger, dat men in Sleeswijk-Holstein had gelaten, om een eventuele landing der Engelsen te beletten. Maar vooral was nog beschikbaar een groot deel van het VIe leger, dat men voor een offensief, hetwelk toch geen kans van slagen had, liet oprukken tegen de vestinglinie Toul-Epinal. Er waren dus tenminste vijf corpsen over, om het Schlieffenplan consequent uit te voeren. De schuld van de débâcle ligt niet aan een te weinig strijdkrachten, maar aan de legerleiding, die ze verspilde en verkeerd gebruikte. Von Moltke bleek niet in staat het plan-Schlieffen uit te voeren. Dit plan was geniaal-eenvoudig en daarom geheel ongecompliceerd. Het nam de vesting Metz als middelpunt, spande, onder gebruikmaking van de natuurlijke Vogezen-bescherming, een zwakke linkervleugel tussen Metz en Straatsburg en vormde, noordelijk van Metz, met de vesting als draaipunt, een rechtervleugel, die bestond uit bijkans héél het het Duitse veldleger, sterk genoeg, om iedere denkbare Franse tegenstand overhoop te lopen. Von Moltke deed het onbegrijpelijke. Het verzwakte de rechtervleugel door de linker, die in Elzas-Lotharingen oprukte, te versterken en deze de kans te geven, op eigen gelegenheid offensief op te treden. Inplaats van te blijven op het éne oorlogstoneel van von Schlieffen, probeerde hij overal gastrollen te spelen en verwaarloosde daardoor de eerste regel aller strategie, dat de poging, op alle fronten sterk te zijn, noodzakelijk het gevaar insluit, op het beslissende punt zwak te worden. Voorts was het een onherstelbare fout van von Moltke, dat hij de legercorpsen niet vast in de hand had, maar meestal achter de beslissingen der aanvoerders kwam aan hinken. Tevens was het een fout, dat hij tot in het zinneloze toegaf aan het eerste élan, aan de stormenergie, de drang vooruit van de zijde der troepen. Maar trots al deze en andere fouten, die voor het grootste gedeelte toegeschreven moeten worden aan het ziekelijke gestel van den generalissimus, had de Marneslag toch nog niet behoeven verloren te worden. De houding en de prestaties der troepen hadden een tegenwicht kunnen vormen tegen de fouten der leiding. Om de crisis te overwinnen waren koene besluiten nodig geweest. Daartoe was von Moltke niet in staat. Zijn zenuwen hadden de macht over hem gekregen. Hij nam een besluit, dat de overwinning op de Fransen verloren deed gaan. Frederik de Grote zou dit besluit „timide" hebben genoemd. En dit was het ook.

Want wat gebeurde er? Oberst-leutnant Hentsch, krijgt er altijd de schuld van, dat hij krachtens de hem door von Moltke gegeven volmachten, de terugtocht beval. Von Einem verdedigde Hentsch. Hij meent, dat het, menselijk en militair gesproken, volkomen begrijpelijk was, dat Hentsch bij de critieke toestand, die hij aantrof, een besluit nam, dat door voorzichtigheid werd ingegeven en niet door de moed, maar te wagen, was geschied. Hij kon in zijn positie niets anders doen dan hij deed. De enorme verantwoording, welke in de bestaande situatie aan een koen besluit was verbonden, had niet hij, maar alleen von Moltke op zich kunnen nemen. Deze zat echter in Luxemburg, veel te ver achter het front, om de werkelijkheid te kunnen zien en besluiten te nemen in de verwarring van voorstellen en tegenvoorstellen. Toen von Moltke eindelijk bij het leger kwam, was de terugtocht reeds in volle gang.

Karakteristiek is het gesprek, dat Von Moltke met von Einem had te Reims. Von Moltke roept uit:

„Hoe is het mogelijk, dat zo iets is gebeurd?"

Von Einem antwoordt scherp: „Dat moet U waarachtig toch zelf het beste weten! Hoe kon U in Luxemburg blijven en de leiding helemaal uit Uw handen laten glijden?"

„Maar, beste von Einem, ik kon toch niet tijdens de opmars met den keizer door half Frankrijk trekken?"

„Waarom niet? De keizer zou daar toch niets op tegen hebben gehad! En als Uw grote oom (de oude Von Moltke van 70—71) meende, het met zijn verantwoording in overeenstemming te kunnen brengen, zijn koning op de slagvelden van Königgratz en Sedan te brengen, dan hadt U toch wel met den keizer zodanig achter het front kunnen komen, dat U de teugels in handen kondt houden."

Von Einem zegt tenslotte, dat hij spijt heeft gehad over zijn harde woorden tegenover den zwaarzieken Von Moltke, maar dat zij maar al te verklaarbaar waren onder zulke omstandigheden.

Historisch zeker is, dat de slag aan de Marne voor de Duitsers verloren ging, niet op de eerste plaats door toedoen van hun tegenstanders, maar door het volslagen in gebreke blijven van hun eigen generalissimus.

SPORT-RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD PROGRAMMA VOOR DE WILHELMINA BEKER EN BONDS ZILVEREN BAL.

Mundo Nobo

27 Aug. 1939:	Wilhelmina beker	Jong Holland 1 — Hollandia 1 (Oehlers)	(H)
	Bonds Zilveren Bal	Sparta — D.C.C. (H. Rog)	(e) *
31 Aug. 1939:	Finale Wilh. beker	Winnaar H — Winnaar I (P. Tuin)	
	Bonds Zilveren Bal	Jong Curaçao— Winnaar e (H. Rog)	

Rio Canario

27 Aug. 1939:	Wilhelmina beker	Hercules 1 — S.U.B.T. 1 (G. Visser)	(I)

Bij gelijke stand van de knockoutwedstrijden volgt het nemen van drie penalties. Is de stand nog gelijk, dan beslist het lot.

Heren Scheidsrechters worden verzocht tijdig de competitieleider te berichten, ingeval zij verhinderd zijn. Adres competitieleider: E. Palm, Langestraat 78,

HET BESTUUR.

Bekendmaking.

De Gouverneur van Curaçao maakt bekend dat houder van vuurwapenen en munitie deze **ONVERWIJLD** op het Hoofdbureau van Politie moeten inleveren op heden vóór acht uur des avonds en op morgen van 7 uur des ochtends tot 8 uur des avonds.

Op deze bekendmaking heeft betrekking punt c. der proclamatie uitgegeven en aangeplakt op 24 Augustus 1939.

Curaçao, 25 Augustus 1939.

De Gouvernements-Secretaris,

Gronemeijer.

Gouverneur di Curaçao ta pone na conocementoe di publico koe toer hende koe ta den posesion di arma i munición mester entrega e arma i municionnan aki **UNBES** na Hoofdbureau di Polis awe promer koe 8 or' di anochi i majan di 7 or' di mainta te 8 or' di anochi.

Es anuncio aki tin coneccion coe punto c. di e proclamacion pegá na muralla dia 24 di Agosto 1939.

Curaçao, 25 di Agosto 1939.

Secretario di Gobierno,

Gronemeijer.